

Waarom geen reddingsoperatie voor het milieu zoals voor de banken?!

De Belgische residentiële verwarming stoot een flink aandeel van al onze CO2 uit. Hoe ziet Patrick O de toekomst voor een bedrijf dat verwarmingsketels maakt?

Dat de menselijke activiteit leidt tot CO2-verrijking en dat die de aarde opwarmt, staat ook voor Patrick O vast. Hij is algemeen directeur van Viessmann Belgium, een belangrijke verdeler van producten in de verwarmingsbranche. Alle menselijke activiteit afbouwen, kan niet de bedoeling zijn. Dus zal het duurzamer moeten, zo stelt Patrick O.

Hij ziet ook dat na de verschillende VN-klimaatconferenties, de KYOTO-akkoorden en het Akkoord van Parijs werd vastgelegd dat de opwarming van de aarde beperkt moet blijven tot 1,5 of toch maximum 2 graden Celsius. Maar door het uittreden van de Amerikanen en de uitstoot van China ziet hij ook een spreidstand tussen wat haalbaar is en wat we echt gaan doen.

Ruwweg één derde van de Belgische CO2-vervuiling is afkomstig van de industrie, één derde van wegtransport. Maar de derde grote vervuiler is de residentiële verwarming?

Patrick O: "In onze Belgische steden staan nog steeds liefst twee miljoen — dat is de helft — verouderde stookketels. Een groot deel ervan staat in de stad. Berekeningen wijzen uit dat je vrij snel twee miljoen ton CO2 minder zou uitstoten in ons land als je die zou vervangen door condensatieketels met een haalbare en betaalbare technologie. We zouden dus ook daarvoor een lage-emissiezone kunnen maken, desnoods gefaseerd naar 2030."

Of we vervangen ze door warmtepompen?

Patrick O: "Het is vandaag niet mogelijk al die oudere ketels te vervangen door warmtepompen. Daar zijn twee redenen voor. Vooreerst is de stroomprijs vandaag maar een kleine fractie van de prijs die men thuis betaalt, wegens elementen als btw en belastingen. Aardgas zit op een vijfde van de elektriciteitsprijs. Als we ons probleem met warmtepompen willen oplossen, dan moeten we de stroomprijs defiscaliseren en het gas en stookolie iets meer belasten met CO2-bijdragen. Verder moeten we onze gebouwen sneller isoleren. Ons land loopt daar achter. Het dakendecreet heeft een positieve bijdrage gebracht. We kunnen dus niet verwachten dat we in ons land alles

van energie. Ik denk aan het voorbeeld van de fotovoltaïsche panelen. Door het wegvallen van premies en het fiscaal voordeel is die business in elkaar gezakt na het eerdere pieken. De markt heeft zich goed hersteld. Een beweging in PV-zonnepanelen is interessant. Met het wegvallen van de terugdraaiende teller, zal er in die markt nog wat beweging komen. PV-zonnepanelen zijn een goedkope manier om stroom op te wekken. Al zullen de zonnewinsten in de winter te laag zijn."

En windmolens?

Patrick O: "Die rollen we vaak op zee uit. Een aantal Vlaamse bedrijven hebben daar heel wat expertise in opgebouwd. Dat is een stevige industrie met weinig nadelen. Biomassa, het verwerken

"We zouden ook een lage-emissiezone kunnen maken voor verouderde verwarmingsketels, desnoods gefaseerd naar 2030."

gaan oplossen met elektrische auto's. Al moeten we dat uiteraard wel gaan doen! De lage-emissiezones voor vervuilende auto's zoals in Gent en Antwerpen, zijn ook een goed initiatief. Toch gebeurt er nog te weinig."

Wat moet er gebeuren?

Patrick O: "Eigenlijk zouden we een gelijkaardig initiatief moeten nemen als in 2008. Toen zijn miljarden euro's geïnvesteerd om banken overeind te houden en het financieel model te vrijwaren. Zouden we niet een gelijkaardig initiatief nemen om het milieu te redden? Ik wil niet fatalistisch klinken, maar het gaat in de verkeerde richting en er gebeurt heel weinig. Er bestaat niet een alleenzaligmakende en gratis oplossing. We moeten het probleem pragmatisch aanpakken."

Waarin moeten we dan investeren?

Patrick O: "Ga alvast uit van het principe dat de goedkoopste energie de energie is die je niet verbruikt. Isoleer dus beter. Daar bestaan premies voor. Het tweede principe is het duurzaam verbruiken

van hout op grote schaal, is een goede praktijk voor het industrieel niveau, maar minder voor privéhuizen. Indien goed bewaakt, is het echter een proper en veilig proces. De vierde technologie is die van de warmtepompen. Daar kan je warmte vanuit de grond, de lucht of vanuit industriële processen recupereren. Daarmee doen we veel te weinig. Er zijn heel veel mogelijkheden, bijvoorbeeld bij grote (haven)bedrijven en ziekenhuizen. Daarbij zouden we de voortgebrachte warmte kunnen recupereren. Denk maar aan de stadsverwarmingsnetten. Maar dat vraagt grote investeringen en lange procedures voor de aanleg van bijvoorbeeld pijpleidingen. Daar moeten de voordelen voor de gemeenschap zwaarder doorwegen dan de nadelen van individuen."

Ziet u nog een rol voor kernenergie?

Patrick O: "België zal moeten beslissen. Ofwel wordt daarin verder geïnvesteerd, ofwel moeten we versneld investeren in de STEG-centrales (stoom- en gascentrales) om de kerncentrales te ver-

Patrick O

Patrick O is general manager bij Viessmann Belgium. Viessmann Group produceert verwarmings- en koelingssystemen. Het is een familiebedrijf van de vierde generatie en telt 12.500 medewerkers. Het draait een omzet van 2,5 miljard euro.

Patrick O is ook vicevoorzitter bij de Associatie van Thermische Toepassingen in ons land. (PV)

vangen. Maar die stoten CO2 uit. Verder is er het gegeven dat je niet altijd kan rekenen op energie uit het buitenland. We moeten in elk geval beslissen. Een STEG-centrale bouwen kost al snel tien jaar. We moeten hier duidelijkheid scheppen. De Duitsers werken met bruinkool om de energietransitie betaalbaar te houden. Het zou niet onverstandig zijn de goed werkende kerncentrales verder te gebruiken, om niet méér CO2 uit te stoten. Hou dus de goede kerncentrales langer open, tot bijvoorbeeld de windmolens goedkoper en leefbaarder zijn. Zonnepanelen zijn met de tijd ook heel goedkoop geworden. We moeten naar het kantelpunt waarop de nieuwe soorten duurzame energie goedkoper worden dan de klassieke fossiele energie. Voor mij zijn dat de drie stappen in de energietransitie: eerst isoleren, daarna duurzaam gebruiken en als we dan toch naar klassieke brandstof moeten gaan, dan moet dat gebeuren met het beste rendement ooit.”

Hoe kunnen we overtollige energie uit zon en wind beter opslaan?

Patrick O: “We hebben vandaag een vrij grote infrastructuur van aardgas liggen. Die is operationeel. We weten dat men in Duitsland overweegt een aantal gasleidingen om te schakelen naar waterstofleidingen. De energie die men opwekt in het Noorden van Duitsland in de wind- en zonneparken, kan worden gebruikt voor elektrolyse

van water voor waterstof. Men kan er biomassa-installaties mee verrijken, en er kan ook synthetisch methaan mee gemaakt worden. Je kan het in elk geval

opslaan, puur als waterstof. Dat is een belangrijke piste. Veel hoogspanningslijnen bijbouwen lijkt een probleem. Kijk maar naar West-Vlaanderen vandaag. Daar denkt iedereen: *not in my backyard*... Er is energie genoeg op de wereld, maar die capteren en transporteren is nooit echt onze sterkte geweest. Opdracht over de gehele wereld wordt de energie op te slaan waar die is en te transporteren naar waar ze nodig is.”

Hoe moet het nu verder?

Patrick O: “Een verschuiving van de lasten op stroom naar gas en olie zou logisch zijn. Als ik achter een tanker een oliespoor zie, dan moet daar iets tegenover staan. Een vuile matras in het bos zien liggen, vinden we met zijn allen niet kunnen, maar we staan er niet bij stil dat we per persoon 6 of 7 ton CO2 uitstoten. Er staan vandaag 2 miljoen oude ketels die 35 percent meer verbruiken dan een condensatieketel. Er moet wat gebeuren, maar het gebeurt niet. Er zijn weinig dwingende maatregelen. Mensen vervangen hun

materiaal pas als het kapot is en niet om energie te sparen of minder CO2 uit te stoten. Zo nemen we het vliegtuig voor een nachtje uitgaan in Barcelona. We zouden ons meer bewust moeten zijn van onze CO2-impact, maar we kennen hem niet. Laat piloten medelen op een vlucht wat die aan CO2 kost. CO2-taks is een beladen term maar het gaat erom de juiste kost door te rekenen en de juiste accenten te leggen. De milieu-impact van wat we doen, wordt vandaag te weinig in rekening gebracht. Met de centen die iemand dan betaalt, kan verder worden gewerkt aan de juiste dingen. Op bedrijfsniveau is er een wereldwijd probleem. Er moet nu absoluut politieke daadkracht komen en die ontbreekt vandaag, alle protesten ten spijt. De Green Deal van Europa is nog niet helemaal uitgewerkt, maar er

“Misschien moeten we, net als voor de banken, miljarden euro's investeren om het milieu te redden.”

is zeker een goede weg ingeslagen. Het initiatief van de Europese Commissie is positief, maar de weg is nog lang... (zie ons artikel p. 35)”

En Viessmann?

Patrick O: “Als fabrikant van producten in de verwarmingsbranche zet Viessmann in op steeds schonere technologie. Het haalt daarmee vandaag voor haar productie reeds de normen van 2050. De CO2-uitstoot werd met 80 percent teruggedrongen. En we gebruiken 60 percent hernieuwbare brandstoffen en hebben het energiegebruik met 35 percent verminderd. We hebben het Belgisch hoofdkwartier gerenoveerd en bespaarden liefst 70 percent op energie. We isoleerden goed, bouwden kierdicht en ventileren zuinig. Mijn werkgever en ikzelf motiveren onze mensen om *future proof* te zijn.”

Tekst: Patrick Verhoest | Foto's: Jan Locus